

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ... .. 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 2. szám.

Vasárnap, január 11.

Sztrájkoló nagyságos urak.

Már elmondtuk ezen a helyen, hogy tizenöt képviselőt kitiltottak több-kevesebb ülésre a nemzetgyűlésből, mert forradalmi föllépésükkel nyíltan ellene szegültek az elnök törvényes felszólításainak és erőszakkal meg akarták akadályozni a nemzetgyűlés tanácskozásait. A rendbontó képviselők kitiltása teljesen szabályszerűen történt. Sem az elnök, aki a fölforgató nagyságos urakat kivezetette az ülésteremből, sem a nemzetgyűlés, amely a büntetésből 5—25 ülésről kitiltotta őket, nem sértette meg a törvényt. Az ország közvéleménye a rendet fenntartó parlamenti elnökségnek s a törvényhozás tekintélyét biztosító parlamenti többségnek adott igazat. A falu népe egyenesen föllélekzett, hogy hiábavaló és veszélyes alkudozás helyett végre határozott erélyt lát a forradalmi csóvadobókkal szemben. A vidéki magyarság úgy gondolkodik, hogy nem azért küldte képviselőit a parlamentbe, hogy ott vétkes egykedvűséggel nézzék, mint élesztgetik újra a forradalmat azok a bukott politikusok, akik egyszer már a nyakunkra engedték a bolsevizmust.

Ha a vidék polgárságának volt bátorsága a keresztény és kigazdapárti képviselőkre szavazni s azokat többségre juttatni, akkor legyen bátorság képviselőinkben is arra, hogy az ország többségének az akaratával kellő értékre szállítsák le a rendbontó politikusok vakmerő viselkedését.

Az egész ország megnyugodott, mikor december elején a szocialista és radikális képviselők forradalmi föllépésére megjött a várva-várt erély s a rendbontókat a nemzetgyűlés 5—25 ülésre kitiltotta. Minden józan ember azt várta, hogy ez a jogos megtorlás észretéríti a rendetlenkedőket és nyugodtan beárva a kitiltás lejártát, rendes törvényhozói munkára készülnek. De mi történt? A tizenöt kitiltott képviselővel még vagy tizenöt szocialista és októbriista azonosította magát s ez az alig két tucatnál több nagyságos úr kimondta a — sztrájkot. Kimondták, hogy nem vesznek részt a törvényhozás munkájában. Sztrájkolnak. Mivel pedig a demokrácia úgy követeli, hogy az ő sztrájkjukat ne úgy hívják, mint más közönséges elvtársak munkabeszüntetését, hát a nagyságos urak a saját különös sztrájkjukat passzivitásnak nevezték el.

Képek a Falu Országos Földműves Szövetség gyomai kiállításáról.

Balról: A kiállítás megnyitása. 1. Kovacsics Dezső főispán. 2. Bodor Antal dr., a szövetség igazgatója. 3. Záhony Kálmán, a helybeli nőegylet elnöke.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlési képviselőnek nemcsak joga, de kötelessége is, hogy eljárjon a nemzetgyűlés ülésére s ott résztvegyen a törvényhozás munkájában. Amely képviselő ezt elmulasztja, az kötelességét nem teljesíti s nem csupán választói-val szemben tett ígérését nem tartja be, de arra a havi hatmillió korona napidíj fölvételére sincs erkölcsi jussa, amely neki különben kijár. Az ellenzék értékesebb és nagyobb része — szerencsére — nem sztrájkol, hanem teljesíti kötelességét. Annál inkább visszatetsző, hogy a szocialista és radikális képviselők, akik a multban is legtöbb kárt okoztak az országnak, léptek a kötelességmegtagadás terére s még követelőznek, mint a sztrájkolóknál szokás.

A sztrájkoló nagyságos urak azt követelik, hogy a «titkos» választói jogot iktassa a parlament törvénybe, mert addig nem lesz vége a sztrájkoknak. A «titkos» választás ma, mikor a forradalmi méreg még nem ment ki a nemzet testéből, egész biztosan forradalomba dönéné az országot s előbb-utóbb megint a bolsevizmust juttatná uralomra. A vidéki polgárság ezért van ellene egyhangúlag a «titkosnak». S inkább tartson tovább az októberi nagyságos urak sztrájkja, semhogy az ország menjen pusztulásba. Sztrájkoljanak, míg jól esik s míg a kötelességmulasztás miatt választóik bizalmatlanságot nem szavaznak nekik, de az országgyilkos «titkosból» nem lesz semmi.

Budapest, január 11.

Mit vetünk tavasszal? Már hova-tovább itt a tavaszi vetés ideje és sok gazdának súlyos gondot okoz az árpa- és zabvetőmag beszerzése. A mult évi rossz termés az őszi vetőmag beszerzését is megnehezítette, még nagyobb a nehézség a tavasziak körül. Az árpatermés országsszerte oly silány volt, hogy a mult évben termelt árpát elvetni nem lehet. Az országban általában nincs vetőmagnak való árpa. A földművelésügyi minisztérium erre való tekintettel gondoskodott róla, hogy legalább külföldről lehessen behozni jó árpa- és zabvetőmagot. A minisztérium az árpa- és zabvetőmag vámentes behozatalát lehetővé tette. Mivel pedig nagyon sok kisebb gazda van, aki a mult évi rossz termés folytán semmi pénzzel sem rendelkezik, hogy a vetnivalót beszeresse, az őszi vetőmaghitelakció mintájára a kormány 10 ezer millió koronát bocsát a hitelszövetkezetek rendelkezésére, hogy váltóra 9—12 hónapi lejáratra 16¹/₂%-os kölcsönt nyújtsanak az arra reászoruló földműveseknek.

Radics bukása. Akik a magyar kiscgazda- és földműves szervezkedés vezetőit mindig azért hibáztatják, hogy nem szigetelik el teljesen a kiscgazdákat és földműveseket a nemzet többi megértő rétegeitől s nem folytatnak 100%-os intranzigens politikát, most újból okulhatnak egy példából, mire visz a túlzás és mennyire helyes a magyar kiscgazda- és földműves-szervezkedés megfontolt, higgadt iránya. Sztambulinszki bulgár parasztvészér csúfos bukása után most Radics horvát földművesvezér bukására került a sor. Radics köztársasági pártját a szerb kormány feloszlatta, vezetőit letartóztatva, sajtóját és gyűléseit betiltotta. A horvát közvélemény némán nézi ezeket az erőszakos rendszabályokat. Miért? Mert Radics azért, hogy belépett az oroszországi kommunista nemzetközi szövetségbe, elvesztette a horvát nemzet nagy többségének a rokonszenvét. Ha ezt nem tette volna, bezeg nem mert volna hozzányúlani a szerb kormány. A szerbellen túlzás miatt azonban elvesztvén erős gyökereit a horvát népből, könnyen végez vele Belgrád.

Január 12-én telik le a nemzetgyűlés karácsonyi szünete és eddig az időpontig jelentékenyebb esemény nem várható a politikai életben. Igaz ugyan, hogy

az idei karácsony nem hozta meg a békés hangulatot, ami általában még a legküzdelmesebb időkben is a magyar politikát jellemezte, mindamélt tekintettel arra, hogy a képviselők jó része, sőt a kormány tagjai közül is többen az ünnepekre elutaztak a fővárosból, ha éppen nem is nyugalom, de mindenesetre

várakozásteljes fegyverszünet állott be

egyrészt a kormány és a kormányt támogató pártok, másrészt a szélsőséges kisebbségi csoportok között. A karácsonyi szünet megkezdésekor a botrányt okozó képviselők kitiltása még fennállott és fenn fog állani a nemzetgyűlés január 12-iki összeülése után is.

A kivezetett képviselőkkel azonosítják magukat az összes szocialista, szélsőradikális és demokrata képviselők,

tehát mindazok a kisebbségiek, akik az elmúlt parlamenti botrányok idején igyekeztek a helyzetet elmergesíteni és a legdurvább eszközökkel a törvényhozás munkáját lehetetlenné tenni. Kérdéses ilyenformán, hogy január 12-ike után egészen a kitiltások lejáratáig ezek a ki nem vezetett képviselők is bejönnek-e a házba? A helyzet ma az, hogy

a szélső kisebbség mindaddig nem vesz részt az üléseken, amíg az utolsó kitiltás is le nem jár.

A kormány ezzel szemben a pénzügyminiszter mindenképen érthető sürgetésére *okvetlenül le akarja tárgyaltatni a költségvetést* és ezért a nemzetgyűlés legelső teendőjéül a költségvetési javaslat tárgyalását fogja indítványozni. A többség a napirend ilyen megállapításához nyllvánvalóan hozzá fog járulni még akkor is, ha a szocialisták és elvbarátaik ennek a rendkívül fontoságú javaslatnak a tárgyalásában — választóikkal szemben vállalt kötelezettségek megszegésével — nem kívánnak részt venni.

Az aranyköltségvetés törvényerőre emelése mmár halaszthatatlan,

mert hiszen évek óta nem volt rendes költségvetés a magyar parlament előtt. A szanalás munkája során a *Bethlen-kormány*nak sikerült annyira *rendbehozni az állam pénzügyeit, s elsősorban állandósítani a magyar korona állandó értékét,* hogy ennek alapján össze lehetett állítani az államháztartás reális költségvetését.

A kormány és a többségi pártok természetesen egyáltalán nem zárkóznak el attól, hogy a szélső kisebbség részvételét a költségvetés vitájában lehetővé tegyék. Annak ellenére, hogy

a szocialisták és a radikálisok féktelen támadásai és rendzavarásai idézték elő a nemzetgyűlési botrányokat,

a kormány és a többségi párt maga részéről készséggel hozzájárult volna a pártközi béke megteremtéséhez. *Scitovszky* Béla házelnök meg is indította a mozgalmat, a kisebbség azonban már az első lépéseknél visszautasító álláspontra helyezkedett és elhárította magától a közeledést. A házelnök ennek következtében aligha fogja egybehívni a tervbevett pártközi értekezletet, amelyen

meg akarták kísérlni a megegyezést.

A békeakció félbemaradt és ma senki sem tudja, hogy január 12-én a nemzetgyűlés milyen helyzettel áll majd szemben. Lehetséges, hogy a szélső kisebbségiek elvakult dühe és személyi gyűlölete alábbhagy és az ország jól felfogott érdeke, valamint a választóknak tett ígér szerint is a költségvetés tárgyalásán résztvesznek, de lehetséges az is, hogy

a pártpolitika szenvedélye lesz úrrá felettük és továbbra is kivonják magukat a törvényhozás munkájából.

Ebben az esetben a többségi pártok és a mérsékelt kisebbségek letárgyalják a költségvetést, majd utána rövidesen előveszik a választójogot és

megalkotják az új választójogi törvényt.

Most már csak néhány nap választ el bennünket a nemzetgyűlés új időszakától és nagy kérdés, hogy a közép-úton haladó agrár kormány, valamint az alkotópolitika híveiből álló többségi pártoknak nem kell-e ismét megküzdenniük a kisebbségi terror forradalmi megnyilvánulásaival?

+MEZŐGAZDASÁG+

Hazai gyártmányú halliszt takarmányozási célokra.

Írta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

Európának főleg északi részében, a Keleti és Északi-tenger, Anglia, Francia- s Svédország, Norvégia partvidékein — úgy a tengerek partjain, mint a nyílt tengeren is, óriási méretekben úzik a halászatot. A tengerben számos hal él, amely emberi táplálékul kiválóan alkalmas. A nagy mennyiségben fogott hal különféle módon értékesíthető. Egy része frissen. Egy része pedig különféle módon konzerválva, még pedig megszáritva, beszózva, felfüstölve, olajba — illetve ecetbe rakva. Az egyes vidékeken nagymennyiségben előjövő halakat elszállítják olyan vidékekre, ahol ilyenek nincsenek. Ez alkalommal a szállítási költségek lehető csökkentésére is törekcsenek. Minthogy a tengeri hal rendszerint jóval olcsóbb is édesvizinél, a kereskedelemben található különböző halkészítmények — halkonzervák — főleg tengeri halakból készülnek.

A hal husa sok fehérjét, valamint jelentékenyebb mennyiségben foszforsavat is tartalmaz, ezért állatok takarmányozására is felhasználható. E célra alkalmas a hal teljes egészében és az emberi élvezetre alkalmatlan halak. Úgyszintén a helyell közlél igen nagy tömegben fogott apró halak, amelyeket apró voltak miatt sem szállítani, sem feldolgozni nem érdemes. Nemkülönbén a nagyobb halak feldolgozásánál nyert friss husos hulladékok.

Tartóssá és olcsóbban szállíthatóvá a halak, a halhulladékok beszáritása és megőrletés útján tehetők. A romlott halakból, halszállakból, a felfüstölésre, a halenyv- és a halkocsnya készítésére felhasznált halak fejéből és gerincéből trágyázási célokra való ú. n. halguánóliszt-et gyártanak.

Takarmányozási célokra való halliszt készítésénél felhasználják az apró, más módon nem értékesíthető halakat és a nagyobb halak feldolgozásánál kapott friss fejeket és egyéb husos hulladékaikat. A halat és hulladékaikat megfőzik — megőzőlik — részben sajtolással, részben más úton módon zsírtalanítják, majd megszáritják és porrá őrlik. Ez utóbbi módon készült termék a takarmányozási célokra való halliszt.

Hazánk egyik legnagyobb halászati vállalkozása,

a Balatoni Halászati R. T. siófoki telepén szintén berendezkedett halliszt gyártására, amely üzem 1924. évi június havában kezdette meg működését. Főleg a nehezen értékesíthető tömeghalnak, amelyet a legrosszabb piaci és értékesítési időben fognak a legnagyobb mennyiségben, hasznosítása érdekében vált ez szükségessé. Régebben beszáritás, illetve szózás által tették eme nagy tömegben fogott halakat tartóssá és emberi táplálékul értékesítették. Főleg Erdélybe és a Bánátba szállították s fogyasztói a sokat bőjtölő görögkeleti vallású oláhok voltak. Ismert okok az értékesítés eme módját lehetetlenné tették s ezért határozta el magát az említett R. T. az említett halaknak hallisztté való feldolgozására.

Flóztésen megfőzik a halakat, azután megszáritják, majd megőrlik. Esetleg zsírtalanítják. Azonban nem okvetlenül szükségesnek mondják az utóbb említett műveletet, miután a nyersanyag — édesvízi halak — eltérően a tengeri halaktól, különben is zsírszegény.

Egyszerre 13 q hal kerül feldolgozásra és naponta mintegy 3 q hallisztet tudnak gyártani. De ha növekednék eziránt a kereslet, a meglévő berendezéssel naponta ennek kétszerese is készíthető.

A Halászati R. T. siófoki telepén készülő hallisztnek takarmányozási szempontból értékes sajátosságának nemcsak azt mondják, hogy zsírszegény halból készül — esetleg még zsírtalanítják is — hanem még azt is, hogy vagy teljesen friss — vagy legfeljebb csak két-háromnapos halból készül.

A nem egészen friss, részben már romlásnak, bomlásnak indult halakból csak rossz-szagú — bűzös — halliszt készíthető. Az ilyet az állatok nemcsak, hogy nem szívesen fogyasztják, hanem esetleg hozzá sem nyúlnak, de mégis elfogyaszta, az állatok húsának rossz szagot és ízt kölcsönözhet.

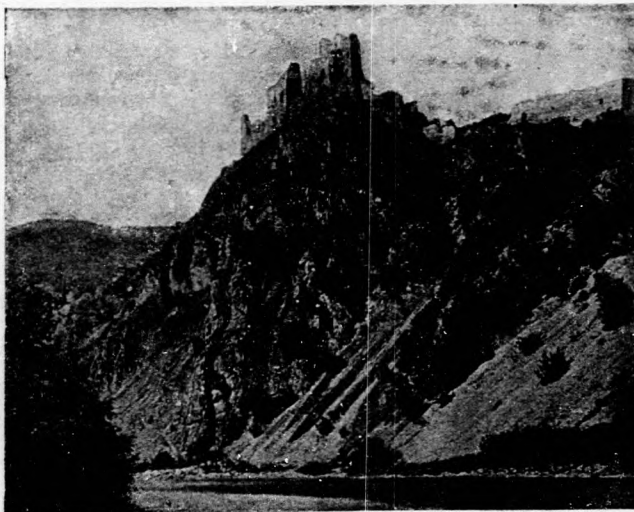
A halak megfőzése és száritása gőzzel fűtött edényben, levegő ritkítás mellett történik. Főzés közben a főző és száritó keverőberendezése állandó mozgásban tartja a halakat.

A készülőkből annyira kiszivattyúzzák a levegőt, olyan levegőritkítást létesítenek, hogy a halak főzés közben — saját levükben főnek meg — 50—55° C-nál jobban fel nem melegsenek. A jelzett halmennyiség — 13 q — megfőzése hat órát vesz igénybe. Az alacsony főzési és száritási hőmérséklet következtében a fehérje legnagyobb része megemészthető állapotban marad meg s ezért is világosszínű a nyert halliszt, ami annak a jele, hogy alacsony hőfokon történt a megfőzés és ezt követő száritás.

Amennyiben a halliszt zsírtalanítása válnék szükségessé, e művelet nem gyulekony és nem robbanó természetű zsírdoldó folyadékkal történik. A zsírtartalmú oldatot lepárolják s így némi csekély veszteséggel újabb használatra visszakapják a zsírfeloldásra használt folyadékot. A lepárlásnál visszamaradt halzsírt amely szintén értéket képvisel, felhasználják. Részben a halszállakok világítására, részben eladják bőr- és szappangyáraknak.

A gyűjteményem számára kért halliszt, amelyet a Halászati R. T. kérésre szíves volt küldeni, világos fahéjbarna színű, eléggé finom egynemű por. Nem teljesen szagtalan, nem is lehetne az; de nem is rossz-szagú, bűzös, mint a romlott halból és a halhulladékokból készült. Szaga az a bizonyos halszag, amit a halpalcokon is érezhetünk. Megnedvesítve hal-zagát nagyobb mértékben érezzük.

A statisztikák tanúsága szerint a különféle tengeri halakból készült lisztek nyers fehérje tartalma átlagosan

Képek elszakított területeinkről: Óvár vára. (Trencsénmegye.)

és kerekaszámában 37—49, 58—59 százalék körül mozgott. Zsírtartalmuk 5, 13, 14, 24 százalék volt. A Halászi R. T. közlése szerint az általa gyártott halliszt proteintartalma meghaladja a 65 százalékot. Zsírtartalmát, úgy látszik, még nem határozták meg.

A Német Birodalomban — Kelet-Poroszország — gyártott hallisztet más módon készülnek, mint a Norvégiában és a Svédországban gyártottak. Ezek átlagosan 62—63% fehérjét és 1:50% zsírt tartalmaznak. Habár a nitrogéntartalmú alkotórészek benne csak részben valódi fehérjék s mintegy egyharmaduk enyvet adó anyagok, mindazonáltal a halliszt egyike a legfehérjédúsabb kitünően emészthető takarmányfélnek, amely kiválóan alkalmas szegény takarmányadagok fehérjetartalmának növelésére.

Ugyancsak a Német Birodalom két kísérleti állomásán is tapasztalták, hogy juhok a mintegy csak két százalék zsírt tartalmazó hallisztet nagyon szívesen fogyasztották. A kísérleti állatok olyan jól hasznosították azt, hogy a kísérlettevők proteinszegény takarmányadagok kiegészítésére éppen olyan értékesnek tartják, mint a hasonló proteintartalmú növényi eredetű abraktakarmányokat.

A siófoki halliszt ára kicsiben kg-onként 7800 korona. 5 q-n felüli mennyiségben 5—10 százalékkal olcsóbb. Különböző 15—20 kg-os próba postacsomagot is.

A R. T. főleg és elsősorban növényvédőkertészek, továbbá

Olasz sáska

kifejlődött, szárnyas alakja (természetes nagyságban).

Kadosy.

kacsák takarmányozására, tartja különösen alkalmasnak. Előbbieket fokozatosan kell e takarmányhoz hozzászoktatni. Kezdetben 50—60 gr-ot adunk minden etetés alkalmával, amely mennyiség 200—250 gr-ig fokozható.

A siófoki halliszttel a budapesti takarmányozási kísérleti állomáson pontos takarmányozási kísérleteket fognak végezni. E kísérletek eredményei, amelyeket Weiser és Zaitshnek doktorok, e téren jól ismert kitünő szakértőink fognak végezni, minden kétséget kizáró módon megmutatják majd minő állatokkal, minő mennyiségben kell etetni s a halliszt használata mikor lesz a legmegfelelőbb a többtermelés érdekében és az okszerű takarmányozás szempontjából.

Sáskák.

(Kivonatos közlemény Kadosca Gyula: «Mezőgazdasági növényeink fontosabb ellenségei» című munkájából.)

Gyermekkorunkban áhitattal hallgattuk apáink és nagyapáink megemlékezését egy-egy nagyobb sáskajárásról, amelyek nekik szemtanúi voltak. Azóta már könyvekben is olvashattunk ilyen egyiptomi csapásról és igazolva láttuk az írásokból, hogy apáink és nagyapáink bizony éppen nem túloztak akkor, mikor a repülő sáskarajt óriási sötét felhőhöz hasonlították, amely elhomályosította a napot és amely olyan nagy zajjal vonult el, mintha jégeső verte volna a határt; ahol pedig leereszkedett, ott mindenféle növényt, fűvet s fát egyaránt lerágott, elpusztított, sőt néhol még szalmaházatököknek is nekiesett. A kár tehát roppant nagy volt és ezért mindenkor csak bizonyos fokú rémülettel eltelve gondoltak vissza elődeink az ilyen sáskajárások esztendőkre.

Ugy az írott feljegyzések, mint a szóbeli megemléke-

zések majdnem mind a vándorsáskára vonatkoznak. Ennek Magyarországon úgy szólván teljesen nyomavesztett.

Ne higyük azonban, hogy ezzel végleg megszabadultunk a sáskacsapástól. A vándorsáska helyett azóta egy más sáskafaj lepté el hazánkat s bár ez a vándorsáskánál jóval kisebb termetű, a kártevésben nem marad mögötte. Ez az új sáskafaj a marokkói sáska.

A marokkói sáska petealakban tel a földben. A tétől tavasszal kél ki a sáska. Kikelése után hamarosan hozzálát a táplálkozáshoz. Tápláléka a legelő és rét zsege füve. Egy hét múlva megvedlik; ezt a vedlést — mintegy hét-hét napi időközökben — még négy vedlés követi. Minden vedlés után egyre nagyobb lesz és egyre jobban megközelíti szüleinek alakját és színét. Az első vedlés után az addig egyformán barnaszínű állat kissé megtarkul s a nyakán szembetűnővé válik az öregjé is jellemző sárgás fekvő kereszt (X). Feje és mellkasa ilyenkor még feltűnően nagy; későbbi vedlések után ezen aránytalanság elenyészik.

A teljesen kifejlesztett marokkói sáska mintegy 2—3¹/₂ centiméter hosszú. Színe vörhenyesbarna. Keskeny, első szárnya barnán pettyezett, míg hátsó szárnya színtelen, átlátszó. Ugrólábának vastag combján három fekete folt látható, míg a lábszára élénken pirosszínű. Olyan jellemző bélyegek ezek, amelyek alapján a réteken, legelőkön ilyenkor ezerszázra szökdecslő egyéb szöcskéktől első tekintetre megkülönböztethető. Ha tehát olyan szöcskefélélt talál valahol nagyobb számban a gazda, amelyre a fenti leírás ráillik, ne sajnálja a fáradságot, hogy abból egy kisebbfajta üvegbe, amelybe előbb vagy később spirituszt önt, megfelelő mennyiséget összegyűjtjön, azt az előjárásnak átadja. Ez majd gondoskodik arról, hogy a gyűjtött sáskaféle a budapesti Rovartani Allomáshoz kerüljön megvizsgálás céljából. Épenséggel nem lesz baj, ha a vizsgálat azt derítené ki, hogy nem a marokkói sáskáról, hanem valamilyen ártalmatlan atyafiáról van szó.

A marokkói sáska irtásával magának a gazdának kevés a gondja, mert ez rendszerint hatósági úton történik. A gazdának tulajdonképeni teendője csak az, hogy a határt állandóan figyelje s ily módon a saját és gazdatisári érdekében is közreműködjek a netalán mutatkozó veszély elhárításában.

A marokkói sáskán kívül gyakori még legelőinken az olasz sáska. Alkalmilag ez is nagyobb tömegben mutatkozik, azonban korántsem oly veszedelmes faj, mint az előbbi. A legelő fűvén kívül még nagyon kedveli a takarmánynövényeket (lucernát, lóherét, zabot, búkkönyt), de megrág másféle növényt is.

Életmódja nagyjából egyezik a marokkói sáskáéval, azzal a különbséggel, hogy annál majdnem két héttel később, csak május közepe táján kél ki és hogy késő őszig akad, holott a marokkói sáskának augusztusban, szeptemberben rendszerint már teljesen nyoma vesz. Azonkívül az olasz sáska nem tart úgy össze, mint a marokkói, különösen nem idősebb korában, hanem szanaszét szóródik az elpett területen. Míg a marokkói sáska szárnyas alakjában távoli határokba is elszáll, addig az olasz sáska, noha ő is használja szárnyát, ritkán repül messzire.

A kitéle sáskát nem nehéz egymástól megkülönböztetni. A fiatal olasz sáska, a fiatal marokkóinál sötétebb színű, feketésbarna; a nyakáról hiányzik a sárga kereszt, ellenben oldalvást egy-egy fehéres nagy foltja van, mely annyira feltűnő, hogy emiatt sokhelyütt «fehér nyakravalós» sáskának is nevezik. Felöltött korában nagyobb a marokkóinál s bár szintén mutat némi tarkázottságot, nagyjából egyszínűen sötétnek, feketésbarnának látszik. A hátsó szárnya belső felén halvány rózsaszínű, míg a mellő szárnya olyanforma, mint a marokkóié, csak valamivel sűrűbben s szembetűnőbben pettyezett. Az olasz sáska irtását nem szabályozza a sáskatörvény, ha azonban valahol nagy mennyiségben fordul elő, a Rovartani Allomás szakemberei rendszerint kiszállanak a helyszínrre és vezetik az irtását. Az irtása leginkább úgy történik, hogy a fertőzött terület nagyságához mért számban kirendelt és fekete zászlókkal vagy botokra kötött fekete rongyokkal, kötényekkel felszerelt munkások 1—2 holdas területrészt körülvesznek és azután zászlóik folytonos len-

getése közben lassan előre haladva, a kört egyre szűkítik. A tervezett hajtókör közepére a munka megkezdése előtt, egy nagyobb — mintegy 15—20 lépés átmérőjű — kerek főtton, jó vastagon szalmát kell leteríteni. Erre a szalmára hajtják a sáskát. Mikor már az összes sáska ott hemzseg a szalmán, azt egy adott jelre köröskörül egyszerre meggyújtják s akkor a kártevő pár perc alatt tűzhalállal elpusztul. Így azután részletekben megtisztíthatjuk az egész területet. Az olasz sáskát nagyobb számban való jelentkezése esetén legtöbbször járványos betegség támadja meg, mely azután igen rövidesen végez vele. Ilyenkor az elpusztult sáskák tetemei fűszálakra kapaszkodva, minden felé tömegesen megtalálhatóak. Ez a sors érte 1910-ben Szászsebes határában is az olasz sáskát. Már csak ebből a szempontból is jóval kisebb kártevőnek kell tartanunk a marokkóiát, amelyet járványos betegség nem bánt.

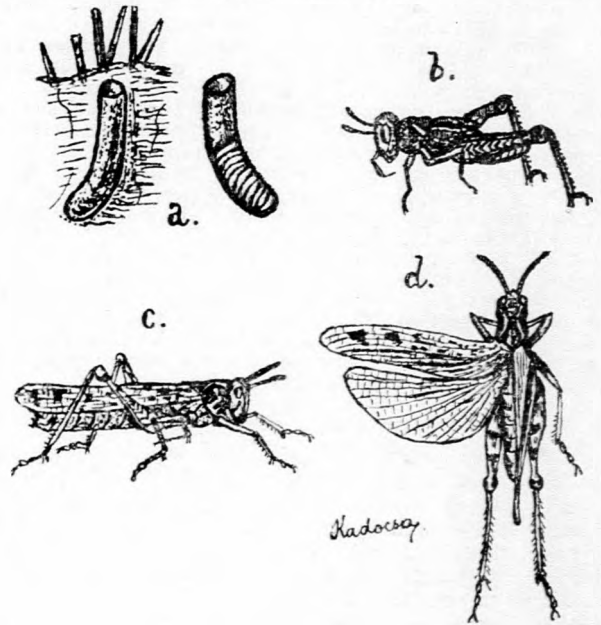
Hogyan irts a kiscgazda a mezei pocokot? Erre a kérdésre a m. kir. rovarani állomás igazgatója, *Jablonowski József* így felel: Ma végignézem földem közelében lévő pusztát, gyomos, bokros földet és ha látom, hogy van benne pocoktanya, betiprom jól a tanya minden likját. Ugyanezt teszem a mesgyn és ha földem mellett vezet valamelyes út és ha van ezen az út mentén is, akár a gazok szélén, akár a parton pocok, betiprom itt is az összes pocoklyukat. Másnap viszek egy hordóval vizet és egy vízdöntő vödört. Ha a tegnap betiprott lyukak között ma nyitva van valamelyik, akkor bizonyos, hogy abban van pocoklakó is. Kiöntöm! Olykor egy, máskor több vödör víz is kell, de a pocok csak kijön és akkor vagy én ütöm agyon, vagy segítőársam, aki a kezében tartott vesszőnyalábbal agyoncsújtja. Szaporább a munka, ha a pocoköntökkel együtt van a kutyájuk, mert ez egyszerre bekapja a vizes-lucskos pocokot és végez vele, holott az ügyetlen pocokverő elől a ürge pocok mégis sokszor elmenekül és akkor ez ismét több vödörnyi vízbe kerül. Így folyik a pocokirtás a parlagok, utak mentén mindig, de mindenekelőtt tavasszal áprilisban, amikor elsősorban a pocok apját kell kipusztítani. A folytatása a szántóföldön minden egyes szántáskor következik. Ha az eke pocokot vet ki a földből, agyon kell tűni. A lucernásokban, kivált tavasz elején, áprilisban, segít szintén a kiöntés, kivált, ha a fogsban résztvesz a kutya is. Az eljárás az, hogy ebben az esetben is előbb betiporjuk a pocoklyukat és azután minden pocoktanyát egy-egy letűzött kukoricaszárral, vagy ákácgallyal megjelöljük, egyrészt, hogy lássuk, vajjon átkutattuk-e az összes pocoktanyát és másrészt, hogy másnap az irtáskor szaporább is legyen a kiöntés. Ha a kiöntés megtörtént, a nyitott lyukat ismét betömjük és a jelölt szárat, gallyat helyén hagyjuk, hogy harmad, vagy későbbi napon meglássuk, vajjon munkánk teljes volt-e? Ha a pocoktanyán ezután már nem találunk újabb nyitási lyukat: rendben vagyunk, mert élő pocok többé nincs!

A trágyát mielőbb szántsuk alá! Istállótrágyánkban levő növényi tápanyagokat akkor használja ki földünk legjobban, ha azt a kihordás után azonnal szétteregetjük és mindjárt alá is szántjuk. Az el nem teregetett kupacok helyén «bujafoltok» támadnak. Itt üde lesz a vetés, de érése megkésik, egyenlőtlen lesz. Az elteregtetett, de alá nem szántott trágyából elillan a nitrogén, elkorhadnak fás részei és nem javítja földünk légjárhatóságát, vízfoghatóságát stb.

Mezőgazdasági növényeink fontosabb állati ellenségei. Óriási kára van a mezőgazdának abból, hogy sok állatfajta elősködik művelési növényein. Egyesek a növények gyökerét rágják, mások a leveleitől fosztják meg, ismét mások termését teszik tönkre. Melyik gazda nem ismeri — sajnos — tapasztalatból a bagolyféle, a cserebogár, a zsiszik, az egér, a hörcsög, a barkók, a sáskák stb. állatok által okozott kártételt. Mindezekkel szemben az okos gazda kellő védelmet keres. Szerencsére most már kapható egy könyv, mely egyszerű, mindenki által megérthető módon leírja azon módszereket, melyekkel a káros férgeket irtani lehet és így nem kell tetlenül nézni, mint semmisül meg fáradtságos vetési, ápolási munkálatainknak, sok kiadásunknak gyümölcse. A könyvet *Kadocsa Gyula*, egy kiváló szakember írta, ki egész életét ennek a gazdaságilag oly óriási horderejű kérdésnek szenteli s így tanácsai kétségkívül a legjobbak, melyeket a tudományos és gyakorlati tapasztalatok manapság nyújthatnak. A könyv megrendelhető kiadóhivatalunkban is.

Papi szabó! Szóvik József reverenda és cimadákészítő: B. idapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon: József 61—24.

Vérfrissítés. Némely tenyésztetben a nem terméshétszerű nevelési módszer mellett a szervezet szilárdsága csökken; más, rendszerint kisebb tenyészetekben a párosítandó állatok közeli rokonok és ebből kifolyólag jelentkeznek a rokontenyésztés hátrányai. Végül igen gyakori eset az, hogy egy idegen országból vagy vidékről áttelepített tenyésztetben a változott klíma, talaj, takarmányozási, ápolási, tenyésztési viszonyokból kifolyólag az eredeti formák és az eredeti termelőképesség változott. Meglepően jó eredmény érhető el legtöbbször az első esetben egy edzett nevelésben részesült, szilárd szervezetű himálatnak a tenyésztetbe való bevezetésével, a második esetben rokonságban nem álló tenyészgyed felhasználásával s a harmadik esetben az eredeti rögön, a fajtanak, illetőleg a törzsnek szülőházájában nevelkedett tenyészgyed importálásával. Ezek a «vérfrissítés»-nek nevezett tenyésztési eljárások. A vérfrissítést a gyakorlatban majdnem mindig egy kifejlesztett apaállatnak, ritkábban néhány vemhes anyaállatnak vásárlásával eszközlik. Az utóbbi esetekben a születendő hímivarú egyedekre vár a vérfrissítésnek az egész tenyésztetben való foganatosítása. A vérfrissítésre hivatott tenyészgyedeknek megválasztása azonban különös figyelmet érdemel. Ha ugyanis tenyésztetünkben bizonyos termelési irányban már évtizedekig dolgoztunk és talán eredményeket értünk el, akkor is egy rosszul megválasztott «bevárdorló»

A marokkói sáska.

a petetok, a jobboldali részben felbontott tokban a peték láthatók; b fiatal sáska; c és d kifejlesztett, szilárd sáska (természetes nagyságban).

apaállat tönkretéhi tenyészítői munkánk gyümölcset. Lehetséges ugyanis, hogy a kisméretű egyed főként minden kritikát kiáll, de pl. a bika származásánál fogva csekély zsírtartalmú tej képzését örökíti üszőivadékaira s így bennük igen nagy értékcsökkenést idéz elő. A vérfrissítés üdvös volta annyira átment a közudatba, hogy tenyésztőink ezt többször alkalmazzák, mint kellene. Ha valahol a fiatal állatok hullékonyságát, az élettartam átlagos megrövidülését, a tápláltság gyengülését észlelik, mindjárt a vérfrissítésben keresik az orvosságot anélkül, hogy a baj igazi okát kutatnák. Így sokhelyütt az újszülöttek fertőzőbetegségeinek, a gümőkórnak stb. betegségeknél kórokozóit kellene irtani, mert ezek ellen a vérfrissítéssel nem lehet küzdeni.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Hogyan készíthetek jó háziszappant? (B. J.) — Felelet. 9 kg. zsiradék, 10 liter fahamu, 1 kg. erős lúgkő. Mindezt nagy fazékban, vízzel folytonos keverés közben főzzük négy órán át. Ekkor négy nagy marék sót dobunk a vízbe, majd még kissé főzzük a keveréket. Egy feneketlen faládába ritkásszűvű rongyot (zsákdarab) teszünk és a felszínre jött szappanfőzetet nagy kanállal beleöntjük. A lúg a fazékban marad és azzal jól surolhatunk. Másnap reggel a már megkeményedett szappant felvágjuk és jó száraz helyre helyezzük.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A válságbúza január havi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállása fejében fizetendő búza árat a földművelésügyi miniszterrel egyetértően januárra métermázsánként 492.000 koronában állapította meg.

Gyűlés Tokajban a borkivitel érdekében.

Az elmúlt héten a *Falu Szövetség Tokaj* községben szervező gyűlést tartott, amelynek egyik pontjaként a borkivitel kérdésének a termelői érdekek szempontjából való megvédése szerepelt. *Izsépy* Zoltán főszolgabíró üdvözlő szavai után *Balogh* Gyula, a Szövetség igazgatója hangsúlyozta, hogy Tokaj hegyvidéke nagyon rá van szorulva a mezőgazdasági hitelre, ép azért a Szövetség közóhajnak tesz eleget, amikor az illetékes tényezőkhöz sürgős felterjesztést intéz a mezőgazdasági hitelnek a kisgazdákra való minél hamarábbi kiterjesztése érdekében. Ezután *Szekeres* László főtitkár szólott a Szövetség gazdasági és szövetkezeti programjáról, majd rátért arra, hogy a borvámok kérdésénél az újonnan megkötendő kereskedelmi szerződéseknél gondoskodniuk kell a magyar bortermelés érdekeinek megvédéséről. A cseh-osztrák szerződés megkötésénél feltétlenül hangsúlyozni kell azt, hogy a behozaadó külföldi árunk megfelelően a magyar bor is könnyebben legyen elhelyezhető külföldön, mint eddig. Ezután szélesmedrű vita indult meg, majd a gyűlés kimondotta, hogy az elhangzott kívánságokat a Falu-Szövetség útján a kormány elé terjesztik. Másnap *Erdőbénye* és *Olaszliszka* községekben gyűlést egybe a környékbeli gazdaközönség, ahol ismét *Balogh* Gyula és *Szekeres* László dr. tartottak előadást. A gyűlést *Bárczy* Dezso nyitotta meg, majd *Nagy* József dr. román. kath. plébános és *Danyi* József ref. lelkes szóalatt fel. A gazdaközönség egyhangúlag csatlakozott a tokaji gyűlés határozatához és a Falu-Szövetség kibontott zászlájához.

A tanítók nyolcosztályú népiskolát sürgetnek.

A *Tanítóegyesületek Országos Szövetségének* igazgatótanácsai gyűlése a népoktatás és iskolántúli népművelés korszerű kiépítésének, a tanítóképzés reformjának, a tanítószag tisztviselői sérelmeinek, kulturális és gazdasági helyzetének kérdéseivel foglalkozott. Az országos gyűlés hangsúlyozottan kifejezést adott ama véleménynek, hogy a *nyolcosztályú népiskola és az azt követő huszonegy éves korig kötelező iskolántúli oktatás — népművelés — kiépítése a legsürgősebb és legkorszerűbb kulturaprogram.* Az országos gyűlés alapszabálymódosítás keretében elnöki tanácsot létesített, mely mint állandó bizottság felhatalmazást nyert, hogy a tanítóegyesületek javaslatait, óhajait és kívánalmait részleteiben kidolgozva, a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé juttassa.

Tizenhárom vitéz vizsgálja Nagyállón.

A földművelésügyi minisztérium a vitézi telket kapott vitézek részére egyhónapos gazdasági tanfolyamot rendezett az egyes földművelőkben. Mult évi december hónapban tizenhárom vitéz vizsgálta le *Nagyállón* a bizottság előtt. A vitézek bámulatos eredményt értek el az egyhónapi tanulással és minden tekintetben kitűnő jártasságról tettek tanuságot a gazdasági üzemtanból, növénytermelésből s a modern gazdasági ismeretekből. A földművelésügyi minisztérium részéről *Józsa* Béla miniszteri titkár vezette a vizsgálatot, a vitézi széklet *Torkos* Gyula alezredes képviselte. A tanfolyamot végzett vitézek oklevelet kaptak.

A földadó két százalékában állapították meg a mezőgazdasági kamarai illetéket.

A kormány a mezőgazdasági kamarai illeték címén fizetendő évi hozzájárulás összegét újtól kezdve földbirtokosokra és más hasznélvezőkre az aranykoronában megállapított állami földadó két százalékában állapította meg. Az Országos Mezőgazdasági Kamara fenntartásával járó költségeket a mezőgazdasági kamarák illetékjövedelméből kell fedezni, ezenkívül minden mezőgazdasági kamara köteles teljes kamarai illetékjövedelmének húsz százalékát az országos kamarának beszállítani.

762 millió métermázsza a világ gabonatermése.

A *Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet* legutóbbi jelentése szerint az elmúlt évben a világtermés 762 millió métermázsára rúgott, ami 101 millió métermázsával kevesebb ugyan az 1923. évi termésnél, azonban 10 millió métermázsával több, mint az utolsó tíz esztendő gabonatermésének átlaga.

Kultúrünnepe Mór.

Három derék tanító, *Jóachi.n* József, *Bizzer* János és *Rideg* Ferenc — áthatva a népművelés fontosságától — elismerésre méltó buzgalommal vette kezébe a móri fiatalság iskolán kívüli oktatását. Ennek egyik lélekemelő eredménye volt a karácsonykor rendezett gyönyörű ünnepély, melyen öröm volt hallani a németes kiejtésű, de izzó magyar lélekből feltörő magyar énekeket és szavakat. A kultúrünnepeken a *Falu Országos Földműves Szövetség* központja részéről *Nagy* Sándor főtitkár és *Bene* Lajos tanfelügyelő vettek részt. Másnap a község egész lakossága hitet tett azok mellett az eszmék mellett, amelyeket a Szövetség a falvak érdekében és javára hirdet. A megalakult fiókszövetség *Reich* Miksa vezetésével Mór egész társadalmát magában foglalja.

Kiállítás Fülöpszálláson.

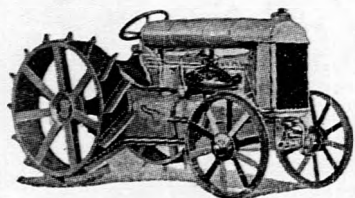
Mult évi december hó 28-án, vasárnap délelőtt nyílt meg Fülöpszálláson az *Országos Falu Szövetség*, az *Országos Sztéfanja Szövetség* és a helyi intézmények támogatásával rendezett gazdasági, ipari és kulturális kiállítás. Az egyes szakcsoportok keretein belül felsorakozott Fülöpszállásnak és környékének gazdasági és ipari termelvényei, fejlett kultúráját bizonyító iskolaügyi, régészeti és egyéb messze vidékről összehordott tárgyai. A kiállítás igen nagy sikert aratott.

A külföldi követek tisztelgése a kormányzónál újév alkalmával. *Horthy* Miklós kormányzó újév napján fogadta a diplomáciai testület tagjait, akik szerencsekívánataikat fejezték ki az államfőnek. A fogadás a hagyományos külsőségek és keretek között történt. Ott voltak az összes követek *Schioppa* Lőrinc pápai nuncius vezetésével. A diplomáciai kar nevében a pápai nuncius üdvözölte francia nyelven a kormányzót. A kormányzó ugyancsak francia nyelven köszöntötte meg az üdvözlést, majd így folytatta:

— Magyarország az isteni Gondviselésbe vetett bizalommal és azzal a szilárd elhatározással, hogy ezer éves kultúrájának eredményeit megőrzi, továbbra is folytatja békés munkáját és abbéli törekvéseit, hogy az ország pénzügyi talpraállítását megvalósítsa.

A kormányzó ezután a diplomáciai kar minden egyes tagját megszólította.

A várkonyi hősök emléke. Lélekemelő ünnepség keretében leplezték le *Tiszavárkonyban* a község 67 hősi halottjának emléksobrát. Az ünnepélyen *Erődi* Harrach Tihamér, a kerület nemzetgyűlési képviselője mondott nagy beszédet, amelyben méltatta az elesett hősök halhatatlan dicsőségét.

FORD HALTENBERGER VILMOS
autorizált képviselő
FORDSON-TRACTOR
 Petroleummal. **SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT.** Petroleummal.
 A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
 Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoztól. **Ára ab Triest 636 dollár.**
 Tel. 66—15 Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

A csanádi püspök a szegedi népfőiskoláért. *Glattfelder* Gyula dr. csanádi megyéspüspök a Szegedi Széchenyi Szövetség és népfőiskolások céljaira az elmúlt napokban átengedte a szegedi püspöki rezidencia egyik épületét. Az épület tatarozásához a városi tanács húszmillió koronával járult hozzá.

Felépült a magyar pénzjegnyomda. Mint ismeretes, a kormány elhatározta, hogy önálló magyar pénzjegnyomdát létesít. Félmillió svájci frank alaptőkével meg is alakult a Magyar Pénzjegnyomda s felállítására a Markó-utcában vásároltak telket. Másfél évvel ezelőtt megkezdődtek az építkezések, amelyek ma már befejezésükhöz közelednek. Már régebben hozzáfogtak a szükséges gépek beszerzéséhez, úgy hogy 1923 őszétől kezdve már itthon nyomják a magyar pénzt. Bár az épület munkálatait még nem fejezték be, a vezető tisztviselők már hetek óta dolgoznak. A tisztviselők és a munkások egy része az épületben nyert lakást is, miután a szigorú ellenőrzés megkívánja, hogy ezek benn lakjanak. A munkások részére külön ruhatár áll rendelkezésre, miután ruhákat kell változtatnia a munkabálepéskor és a munka befejezése után. A harmadik emelet baloldalán vannak a legjobban őrzött helyiségek, az úgynevezett trezortermek, ahol az elkészült milliárdokat őrzik addig, amíg azok forgalomba nem kerülnek. Az erősen elzárt termekben tükröz van elhelyezve, úgy hogy ha az őr az ajtó nyílásán betekint, az egész termet végignézheti. Az ajtókat állandóan zárva tartják s az őrnek sem szabad kinyitnia. A visszaéléseket még azzal is lehetetlenne teszik, hogy minden darabka papírról naponta pontosan el kell számolniuk a munkavezetőknek. Mintegy kétszáz munkása lesz a pénzjegnyomdának, amely február elején teljes üzemmel megindítja a munkát.

A balkáni államok közösen lépnek fel a bolsevizmus ellen. A balkáni államok, Bulgária, Szerbia és Oláhország kormányelnökei a mind veszedelmesebbé váló bolsevista mozgalom elleni védekezés ügyében a napokban megbeszélést folytattak. Cankov bolgár miniszterelnök Belgrádba és Bukarestbe utazott, hogy előkészítse a balkáni államok közötti egyezmény feltételeit.

Földmives cserkészcsapatok is alakulnak. A Cserkész Szövetség évenként kimutatást szokott közele bocsátani, mely adatokkal számol be egy év cserkész-munkásságáról. Ez idei kimutatása nemcsak cserkészletünk gyors fejlődéséről tesz bizonyosságot, de világot vet arra is, hogy e legnagyobb és legszebb ifjúsági mozgalmunk mily eszközökkel és mily szervezettel dolgozik a jövő magyar nemzedék boldogulásáért. Az idei kimutatás szerint 350 cserkészcsapat működik szerte az országban. E csapatok túlnyomó többségben iskolaiak, de a cserkészlet most új területet kezd meghódítani. Egymásután keletkeznek ugyanis a munkás- és tanonciúkból álló cserkészcsapatok, melyekből már mintegy 60 működik az országban, sőt újabban **földmives fiúkból álló csapatok is vannak alakulóban.** A csapatok létszáma átlag 30—100 fő között váltakozik s a cserkészlet teljes létszáma az egész országban kerekén húszezer. Emlékeztet, hogy a kopenhágai cserkészolimpián az magyar csapat minden reményünket felülmúló dicsőséggel szerepelt s a kontinens legjobb csapatának bizonyult. A londoni Nemzetközi Cserkésziroda most a Kopenhágában dicsőségesen szerepelt magyar csapat vezetését ezüst éremmel tüntette ki.

Kínában olcsó az emberlét. A kínai fővárostól százötven kilométerre fekvő *Kalgam* város helyőrségi csapatai a zsold elmaradása miatt fellázadtak és rabolni, fosztogatni kezdtek a városban. A kormány megbizottja tárgyalni kezdett velük, zsoldot és jutalmat ígért nekik, ha leteszik a fegyvert, mire a katonák átadták fegyvereiket. Mikor ez megtörtént, a lefegyverzett helyőrséget, nyolc száz embert, vonatokra rakták s elszállították őket a kormány csapatai közé, ahol épen karácsony napján **mind a nyolcszáz embert sor-túzzal megölték.** Kínában, úgy látszik, nagyon olcsó az emberlét.

A Harangművek r.-t. nagyságos igazgatóságának, Budapest. December 21-én felszentelt új haranggal, melyet az Ecclesia harangöntődéje készített a bodrogkereszturi református egyháznak, egészen meg vagyunk elégedve. Kellemes szép hangját mindnyáján örömmel hallgatjuk. Adja a jó Isten, hogy még igen sok egyháznak készíthessen az Ecclesia harangöntődéje új harangot. **Bodrogkeresztur, 1924 december 27. Batta** János s. k., ref. lelkes.

A horvát földműveseknek nincsenek jogai a szerbek uralma alatt. A szerb kormány kibocsátotta a horvát földművespárt feloszlatajáról szóló közleményét. Valamennyi gyűlést, összejövetelt, egyáltalán a párt minden tevékenységét, úgyszintén a bármilyen természetű kiadványok nyilvánosságáhozát betiltották. Kimondották továbbá a levéltári, hírlapi anyag s a párt valamennyi irata lefoglalását. Elrendelték végül a párt vezetősége ellen a bűnvádi eljárás azonnali megindítását és rögtön le is tartóztatták őket.

Francia rémlátás a németek készülődéséről. *Royé* tábornok, a németországi katonai ellenőrző-bizottság tagja, újabb jelentést küldött a nagykövetek tanácsának Párisba s azt állítja, hogy a **német birodalmi hadsereg titkos toborzó irodákat tart fenn,** amelyek a rendes katonaságon túl felkelő csapatok számára minden ellenőrzés nélkül gyűjtik az emberanyagot és a német hadsereg minden három hónapban húszezer önkéntest képez ki a nem rendes sorkatonaság számára. A tábornok megjegyzi, hogy ezeket az adatokat megbízható besúgók hozták neki, ellenőrizni azonban nincsen módjában. A német kormány rövidesen megadja a választ a tábornok feljelentésére.

Struccvadászat Afrikában.

A bennszülöttek felsőtestükre kitömött struccnyakakat és szárnyakat erősítenek és így közelítik meg a mit sem sejtő állatokat.

Több kommunista szervezetet leplezték le Romániában.

Az elmúlt hetekben Erdély, Bessarabia és az okiráltság területén kommunista röpiratokat terjesztettek, amelyek forradalomra izgattak. Úgy a fővárosban, mint a vidéken sikerült az egész kommunista propagandaszervezetet leleplezni. Elfogtak egy Iticovici, más néven *Baumann* nevű embert, aki egy *Grumbau* nevű cseh származású ember közvetítésével összeköttetést tartott fenn a moszkvai szovjetekkel. A szervezet elfogott vezetői egytől-egyig zsidók. Ettől függetlenül dolgozott egy másik csoport, amelynek vezetői *Dobrogeanu-Cherea* és *Koblos Elek*, *Pauker Marcel* és *Anna*, valamint *Fábián*, a szocialisták lapjának volt szerkesztője és *Tóth István*. E szervezetnek Petrosényben, Lupényben és más bányavárosokban is voltak fiókjai. A harmadik szervezetet *Nagyszébenben* leplezték le. Vezetője *Fischer Mór* volt, aki közvetlen érintkezést tartott fenn Berlinnel és Berger névre szóló útlevelét találták nála. Kiderült róla, hogy azelőtt Csehországban és Lengyelországban fejtett ki kommunista propagandát. Ennek a harmadik szervezetnek, amely az első kettőtől teljesen független volt, *Marosvásárhelyen és Nagyváradon voltak fiókjai.*

Rádió a bécsi kórházakban. A bécsi kórházakban nemrégén bevezették a rádiót s a betegek most a külföldi hangversenyek hallgatásával szórakoznak. Karácsonykor minden kórházban nagy rádióeladásokat rendeztek a betegek nagy gyönyörtésére.

OLVASÓINKHOZ!

A „**Vasárnap**“ nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célért, a magyarság jobb jövőjeért, boldogulásáért küzd. Épen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többtermelés titkait ejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Január hó 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szíven viseli a kisgazda-, földműves- és kisparasztársadalmat, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

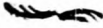
A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „**Vasárnap**“ a legolcsóbb hetilap, mert félvévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány, s mindazoknak, akik hetilapunkra egy évre előfizetnek, ingyen küldünk egy díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1925. évre szóló naptárt.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A „**Vasárnap**“ kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Eljegyzés. **Bánász** I. János községi tanító eljegyezte **Jaca** Emmát Mélykúton.

A menyasszony utolsó útja. A dési szintársulat négy tagja, **Kürthy Böske**, **Perényi Mancsi**, **Gálffy Annus** és **Berce Böske**, ennek bátyja, továbbá **Sreiber Sándor** egy autóbuszon Kolozsvár felé haladtak, ahol másnap lett volna **Kürthy Böske** esküvője egy brassói textilgyárossal. Nagyiklód közelében éles kanyarulat van és egy híd, amely a Szamoson vezet keresztül. A teljes sebességgel robogó autót a sofőr, amikor az éles kanyarodót észrevette, már nem tudta lefékezni és így az autóbusz nagy irammal nekirohant a híd karfájának, azt áttörte és mintegy hat méter magasságból a Szamos jegére zuhant. A gép pozdórája tört, az utasok kiestek és valamennyien eszméletüket veszítve, kerültek el a jégen. Mire a segítség megérkezett, **Berce Böske** már halott volt. **Kürthy Böske**, akit bátyjával együtt Kolozsvárra a kórházba szállítottak, a kórházbaszállítás után, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. **Gálffy Annus** lábát, **Perényi Mancsi** pedig kezét törte.

Borzalmas robbanás egy japán kikötőben. A japánországi Otaru kikötőjében egy nagy szállítógőzről a hadsereg számára tűzvédelmi löpört raktak ki. A hajó a levegőbe repült és a kikötő környékén lévő házak rombadóltak. A kikötőben lévő házak lakói közül az asszonyok és gyermekek odaveszttek, a férfiak annak köszönhetik menekülésüket, hogy majdnem kivétel nélkül munkások lévén, még nem tértek haza. A halottak számát száznál is többre becsülik, de kétszerannyi sebesült meg. A robbanás után tűz támadt és a lángok az egész városra áterjedtek. Otaru kikötőjét a robbanás teljesen elpusztította.

Lövöldöző örült a híd tetején. A múlt vasárnap este a Ferenc József-hidon a járókelők arra lettek figyelmesek, hogy a híd pesti oldalán egy ember mászik fel a turul-madarhoz. Mire a közönség rendőrt hívott, az ember már fent volt a turul alatt lévő kis toronyépítménynél. Ott hason fekve ordított és a karjaival hadonászott. Nyilvánvaló volt, hogy örült és a rendőr a tűzoltókat és a mentőket hívta ki. Mikor a tűzoltók megérkeztek, odafenn az örült ember négy lövést adott le a nála lévő revolverből a levegőbe. Két bátor tűzoltó utánamászott és sikerült is lehozni a szédítő magasból az örült fiatalembert, akiről kiderült, hogy **Rakovszki Gyulán**nak hívják, huszonöt éves és villany szerelő. Az elmebeteg embert az angyalföldi elmeegógyintézetben helyezték el.

Karácsonyra visszavitte azt, amit Mikuláskor ellopott. A fejmegyei Vál községben Mikulás-napján betörők jártak **Tokodi József** gazdálkodó házában s kifosztották **Tokodiné** ruhásszekrényét. A károsult asszony nyomban feljelentést tett s a csendőrk meg is kezdték a nyomozást. Karácsony estéjén aztán váratlan dolog történt. Egy ismeretlen férfi bezöregtet az ablakon:

— Jöjjenek ki — kiáltotta — **itt a karácsonyi ajándék!**

Tokodiék kiszaladtak, de addigra már eltűnt az ismeretlen ember. Az ablak alatt azonban, nagy meglepetésükre, halomba hordva megtalálták mindazt a holmit, amit **Mikulás-napján** ellopottak tőlük. A csendőrség mindazonáltal folytatja a nyomozást.

Japán, Kína és Oroszország szövetséget kötnek. Az orosz-japán tárgyalásokat angol diplomáciai körökben úgy ítélik meg, hogy az bevezetője a két ország közötti viszony rendezésének. Japán hamarosan el fogja ismerni a szovjetet és ezt követően **Oroszország, Kína és Japán szövetséget köt egymással.** Ennek a szövetségnek célja az lesz, hogy **együttesen uralkodjanak a távol keleten** és csökkentsék a kívülről jövő idegen befolyást.

A tengerbe vesztett színésznek ékszerait megtalálták — egy **cápa gyomrában.** A mexikói partvidéken a napokban egy hatalmas cápát ölték meg szigonnyal és amikor felbontották, a **gyomrában igen értékes ékszereket találtak.** Az eset magyarázata az, hogy nem messze attól a helytől, ahol a cápát fogták, néhány nap előtt egy kubai színész is vesztett bele a tengerbe. Akkoriban a vitorlás csónak kormányosa jelentést tett az esetről a révhatóságnál s keresték is a színész holtestét észkályákkal, mert a szerencsétlenség a part közelében történt, de nem találták meg. A most megölt cápa gyomrában talált ékszerekről kiderült, hogy a kubai színész öltötte.

Az ismeretlen jóakaró. A newyorki előkelő társaság hölgyei az utóbbi időben névtelen leveleket kaptak, amelyekben ötvenezer dollárt követelnek tőlük annak fejében, hogy «ismeretlen jóakarójuk» nem szellemi botrányos kalandjaikat. Sok hölgy megijedt — úgylátszik nem volt rendben a lelkiismeretük —, sokan azonban a rendőrség segítségét kérték. A nyomozás eredményes is volt, a zsaroló lefűlétek — egy tizenkétéves fiú személyében. A reményteljes csemetét, aki még sokra vihethet az életben, **Born Sirronak** hívják s az volt a szándéka, hogy a kiszarolt pénzzel Kaliforniába szökik.

Aki egyszerre két nőt szeretett. Véres szerelmi dráma játszódott le a Bálvány-utca 6. számú ház egyik lakásában. **Schop Lukács** kézbesítő lelte szerelmesét, **Kovács Mária** takarítónőt, majd önmagát lötte föbe. **Schop**, aki valófében volt megszállott területen élő feleségétől, körülbelül egy évvel ezelőtt megismerkedett egy özvegyasszonnyal, akivel együtt is élt a tég. Ekkor azonban beleszeretett **Kovács Mária**-ba, hozzá is költözött a Bálvány-utcai lakásba, de az asszonyt sem tudta elfeledni s ettől kezdve mindketőjük között megosztotta szívét. Az asszony azonban követelte, hogy szakítson **Kovács Mária**-val s **Schop** bele is egyezett, hogy végleg elhagyja. Az ünnepek utáni nap felkereste a leányt, hogy féltékenységi jelenetet rendezett, majd elveszítve nyugalmát, revolvert rántott elő és három lövést tett **Kovács Mária**-ra, aki véresen rogyott össze. A dühöngő szerelmes a vér láttára kijózanodott és szokni kezdett. Pár perc múlva aztán maga felé fordította a fegyvert és föbe lötte magát. A mentők a tragédia áldozatait a Rókus-kórházba szállították, ahol **Schop** meghalt. **Kovács Mária** állapota igen súlyos.

Megtalálták Babylonia első királyainak palotáját. **Langdon** tanár, a híres régész, aki az oxfordi egyetem múzeumának megbízásából a kisázsiai **Kis**-ben ásásokat végez, most rendkívül érdekes felfedezést tett. A kiváló tudós **redbukkant Babylonia első királyainak palotájára.** A Kelet legrégebbi emlékművének romjai meglehetősen jó állapotban maradtak meg. A külső falak feltárása után a munkások egy gyönyörű folyosót fedeztek fel, amelynek közelében hatalmas oszloporsó halad keletről nyugatra a trónterem előtt. A felirások szerint ezen az oszloporsón át járultak az emberek a törvényszék elé, ahol a királyok és a palota bölcssei szolgáltattak igazságot. A trónterem körül finoman kidolgozott domborművek vannak, amelyek idegen városok meghódítását ábrázolják s az alakokon pontosan láthatók az öltözékek. A királyok kerek koponyájuk, **borotvált fejük és ferdesezüek.** Más domborműtblák a mezőről hazatérő, vagy fejs alá kerülő nyjakat örökítene meg. Valamennyi dombormű rendkívül fejlett művészi készségre vall. A trón közelében képrást találtak, melyet még nem sikerült megfejteni, de kétségtelen, hogy ez a maga nemében a legrégebbi kélt a világon. Angol tudományos körök lázas érdeklődéssel várják az újabb híreket **Langdon** tanártól, aki a Krisztus születése előtti évezredek távolába tűnt idők emlékeit ássa ki a porból.

A rokkant halála. Különös véget ért **Bécsben** karácsony este egy **Seibold** József nevű rokkant katona. Egy vendéglőben vacsorázott s valahogy egy túlságosan nagy falatot tett a szájába, a falatot azonban nem tudta lenyelni s megfűlladt. Szegény katona, a harctéren, ahol sokszor éhezett, mert elmaradt a menázi, bizonyára nem gondolta, hogy ételtől fog megfűlladni.

Országúton nem jó aludni. **Orosz** János solymári molnár a főkapitányságon előadta, hogy ittasan ment haza **Óbudáról** Solymár felé. Az országúton elbotlott és a földre esve, elaludt. Délután felébredt és ekkor észrevette, hogy télikabátja zsebéből eltűnt a pénztárcája, amelyben huszonegy millió korona volt.

Kanada a legkegyetlenebb sirlalmak országa a magyar mezőgazdasági munkások számára. Sokan azt hiszik, hogy Amerika jelenti a boldogulást, jólétet, meggazdagodást és igyekeznek kijutni. Legutóbb számosan Kanadába vándoroltak ki, azonban közülök többen *toloncolón kerültek haza hallatlan szenvedések után.* Hogy milyen borzalmak sorsba jutottak a Kanadába kivándorló magyarok, erre nézve átadjuk a szót Szilágyi György nyíradonyi és *Levelek* Miklós nyírlugosi kivándorlóknak, akik hazatoloncolásuk után a következőket mondták el a kivándorlókat védő irodának:

— Mint Kanada állami mezőgazdasági munkásait vittek ki bennünkei Wakaw környékén egy farmra. A megegyezés az volt, hogy kapunk teljes ellátást és havonként 25 dollárt. A fizetést csak az első hónapban adták ki, a többire azt mondták, hogy várjunk aratás utánig. A kanadai mezőgazdasági család sorsa rosszabb a baroménál, egyszerűen *rabszolgaként kezelik.* Rossz az ellátás, amellet kora hajnaltól késő éjszakáig robotolni kell.

— Nekünk, akiket Kanada állama hozott ide, tilos volt helyünkről elmenni, *tilos volt Kanada területén máshova beszégetni,* mert ez esetben, mint sok magyar honfitársunkkal megtörtént, Kanada egyszerűen *deportált* Hazulról hozott pénzünket föllettük és már csak néhány dollárunk maradt. Ekkor ügynökök unszolására *megszöktünk Kanadából* és átcsémpesztük magunkat a szomszédos Egyesült Államok területére. Az ügynök elvette tőlünk utolsó 32 dollárunkat, de amikor Detroitnál átjutottunk a két államot elválasztó hidon, a túlsó parton már az amerikai rendőr azonnal *letartóztatott.* A bíróság hat hónapi fogházra vagy 500 dollár pénzbüntetésre ítelt bennünket. Rokaink és ismerőseink összeadták a pénzt, és lefizetés után *hazatoloncolták bennünket* magyar földre. Nemcsak mi jártunk így, hanem sokkal többen, megátkozván azt a pillanatot is, amikor a Kanadába való elszegődésre elhatároztuk magunkat. *Kanada nem aranybánya, hanem a legkegyetlenebb sirlalmak országa a magyar mezőgazdasági munkások számára.*

Tekintetes Ecclesia r.-t. A szállított 70 kilogrammos és 557 kilogrammos harangokat megkaptuk. Nehéz volt kivárni, míg megjöttek, mert — amint meg is lett — karácsonyra óhajtottuk, hogy itt legyenek. De a várakozással együtt járó kellemetlen érzésekért bőven kárpótolva vagyunk azon muzsikás hangok által, melyek oly édes érzéseket keltenek szívünkben, hogy nem tudunk a hallgatásukkal betelni. Népünk, mely pedig oly fájó érzéssel csüngött környékünkön híres elvitt harangunkon, örömben, ha a harangok felől kérdezik, nem tud mást válaszolni, mint meglegedetten mosolyog. Hosszú, de igen kedvező lenne műbirálatom, ha azt akarnék mondani, de én inkább csak az egyszerű valóságot mondtam el. Fogadják hálás köszönetünket. Gyulaj, Tolnamegye, 1924 december 31. Kiváló tisztelettel: *Frühwirth Géza* s. k., tb. kanonok, esperes-plébános.

Apagyilkosságért életfogytiglani fegyház. A kecskeméti törvényszék most tárgyalta le *Tóth János* szanki lakos bünpörét, aki mult évi május elsején példátlan kegyetlenséggel ölte meg édesatyját. Tóth János éjszaka idején *meztámadta a magával tehetetlen nyolcvannégy éves embert s a mellére térdelve, több órán keresztül ütötte.* A tárgyaláson Tóth János azzal védekezett, hogy ittas volt és édesatyja késsel támadt rá; a kihallgatott tanuk azonban beigazolták, hogy az öreg Tóth magával tehetetlen, béna ember volt, akit fia állandóan bántalmazott. A bíróság az apagyilkost *életfogytiglani fegyházra ítélte.*

Bali Mihály nyugalomba vonult. Bali Mihály, az állami hóhérség nagyon előregedett és azért nyugdíjazását kérte. A nyugdíjazásról szóló hivatalos leiratot egy elismerőlevél kíséretében most kézbesítették ki az öreg Bali Mihálynak, aki harminc évén és két hónapon át működött mint állami ítéletvégrehajtó. Bali nyugalombavonulásával esedékessé vált a hóhérség állás betöltése, amelyre rövidesen kiírják a pályázatot.

Csecsemőgyilkos anya. *Csizmadia* Borbála, borsodszentmártoni leány egy egészséges gyermeknek adott életet, de a gyermeket senkisé is látta. A faluban suttogni kezdtek a leányról s azt mondogatták, hogy megölte magát. A suttogás a csendőrség füleibe is eljutott s nyomozni kezdett. Kiderült, hogy *Csizmadia* Borbála valóban gyermeket szült, de azt elevenen elásta a trágyadomb tővébe. A kis csecsemő holttestét meg is találták. A lelketlen anyát letartóztatták és gyermekölés büntetése címén vonják vád alá.

A dohányzás haszna. A mértéklenül élvezett dohányzás okozta mérgezésektől eltekintve a mértékletes dohányzás bizonyos fokig hasznos az emberi szervezetre. Régóta elterjedt nézet ugyanis az, hogy a dohányfüst a baktériumokat, melyek a betegségek okozói, már a szájjüregben megöli. Ez a nézet újabb tudományos vizsgálatok alapján is megerősítést nyert, amennyiben pontos laboratóriumi vizsgálatok révén beigazolódtott, hogy a különféle dohányfajták füstje a legtöbb baktériumot, ha nem is öli meg, de fejlődését gátolja és így sok esetben megmenti a dohányost a betegségtől. Az influenza-bacillusokat a dohányfüst teljesen elpusztítja, ellenben a diftéria, tifusz, vérhas stb. betegségeket okozó bacillusokat nem képes ugyan megölni, de szaporodásukat megakadályozza, ami magában véve is rendkívül fontos körülmény. Érdekes körülmény még az is, hogy a vattán átszűrött dohányfüst (a vatta ugyanis csak a nikotint tartja vissza) ezt a fertőtlenítő hatását csak igen kis mértékben veszíti el. (K.)

Hókrisztályok.

Ha egy percnyi időt szentelünk reá, a leggyönyörűbb hókrisztályokban gyönyörködhetünk.

Koldusként élt egy milliárdos. Maggiatal svájci városban nemrégiben meghalt a hatvanöt éves *Ré Jenő*, akiről mindenki azt hitte, hogy teljesen szegény ember. Ré fiatal korában Kaliforniába vándorolt ki, de mikor hazajött, teljesen letörtnek és elszegényedtetnek látszott. Halála után átkutatták azt az omladozó házat, ahol lakott és egy halom krumpli és gesztenye között találtak egy kosarat, amelyben igen sok ércpénz és értékpapír volt, azonkívül egy jegyzék különböző papirokról, amelyek egy locarnói banknál fekszenek. Kiderült, hogy *a koldusnak vélt Ré vagyona mintegy 370.000 frankot tesz ki* (több mint ötmilliárd magyar korona!).

Ebből is meg lehet élni. Hogy akinek pénze van, az megél, mindenki tudja, az azonban csak most derült ki, hogy abból is meg lehet élni, ha másnak rongyos bankói vannak. Budapesten egy élelmes ember sorra járja a kávéházakat és a pincérektől tíz százalék levonással beváltja a szakadozott bankjegyeket, amelyeket a pincérek sem szeretnek nagyon. Az élelmes ember a piszkos, gyűrött és szakadt bankókat másnap beváltja a Nemzeti Bankban. Nem is dolgozik sok kávéházban, mégis megkeres így havonta kilenc—tíz milliót.

Az őseMBER NYOMAI HAZÁNKBAN. Az őseMBER élete a történelem előtti időkben folyt le, mely időkről még egyáltalán semmi írott emlék nem maradt fenn s amely időkben az emberiség fejlődésének és kultúrájának a legkezdetlegesebb fokán állott. Ezt az időszakot *kőkorszaknak* nevezi a tudomány, mert ebben az időben az emberek még sem a vasat, sem a rézét nem ismerték, minden eszközük, minden fegyverük kőből készült. Az őseMBER a barlangokban keresett menedéket az időjárás viszontagságai s a vadállatok támadásai ellen, tehát a barlangok töltötték be a mai lakóházak szerepét és a barlangok talajából került ki tudományos kutatások révén sok esetben az őseMBER csontváza (mely természetesen nagyon sok vonásban különbözik a mai ember csontvázától) és az őseMBER által használt és készített különféle eszközök. Hazánk területén sok helyről ismeretes az őseMBER nyoma, de nálunk csontvázat eddig nem találtak csupán egy gyermekkoponya került ki a *Balla-barlangból* (Bükk hegységben), egy zápfog a *Pálffy-barlangból* (Kis Kárpátok) és több ujjperc szintén a *Balla-barlangból* és a *Pilisszántói sziklaüregből*. Az őseMBER kőszerszámai azonban, a különféle kőbalták, lándzsahegyek, nyílhegyek, kaparásra és vakarásra szolgáló különböző kőből készült eszközök megszámlálhatatlan mennyiségben kerültek elő eddig a Miskolc melletti *Szeleta-barlangból*, a Bükk-hegység számos barlangjából, az Esztergom melletti *Jankovich-barlangból* és még sok más helyről. Tehát az őseMBER kétségtelenül élt hazánkban és a barlangokban lakott, mert itt találták meg eszközeit, de temetkezni már nem a barlangokba temetkezett és ezért olyan ritkaság nálunk az őseMBER csontvázzárszeit megtalálni. (K.)

TRÉFÁK

Főbiró, mint vő.

A főbiró megy az úton, hinton s vele szembejön egy földmives megrakott szekérrel. A főbiró azt mondta a földmivesnek, hogy térjen ki. De a földmives nem tért ki. Erre a főbiró azt kiáltotta neki, hogy ha nem tér ki, elveszi a lovát.

— Ha elveszi a lovamat a főbiró úr — felelte a kocsis — legalább lesz egy főbiró vóm.

(Beküldte Marosi Ferenc Szőlőhegyről.)

A kocsis szójátéka.

Egyik Lónyay szép négyesével halad az országúton; szembejön egy hasonló úri fogat. Egyik sem akar kitérni. Már szemben áll a nyolc ló, mikor Lónyay kocsisa átkiált ura biztatására, hogy — Kít viszel?

— Én Malonyay nagyságos urat viszem, térj ki!

A kocsis visszafelel:

— No, ha a te urad csak ma Lónyay, akkor térj ki te!

Mert az én uram tegnap és tegnapelőtt is Lónyay volt és az is marad örökre.

(Beküldte Ragó István Kocsérről.)

Hőstett.

Egy vidéki korcsmában Hány János, a háborút megjárt vitéz, a nagy csatáról beszélt. Feszült figyelemmel hallgatták a szavait, különösen amikor arról mesélt, hogy a franciák elleni nagy csatában is résztvett. Egy öreg ember meg is kérdi tőle: — Mondd csak, fiam, a nagy háborúban te is vittél véghez valami hőstettet?

— Hogyne — feleli a legény — egyszer portyázás közben ráakadtam egy franciára. És egy kardcsapással mind a két lábát levágtam.

Általános álmélkodás s mindenki meg van elégedve a hőstettel, csak az öreg firtatja a dolgot.

— Jó, jó — mondja — ez is hőstett, de miért nem vágta le a fejét annak a franciának?

Hány János fölényesen válaszol.

— Mert a feje már le volt vágva.

(Beküldte Pósa Pál Sárszentlőrincről.)

A tót és a gyerekek.

Egy úriember üveges tótot hívott a házához, hogy megcsináltassa a lakás számos bevert ablakát. A tót az ablakokat metszi, illesztgeti és közben cukrokkal kedveskedik a háziúr gyermekeinek. Az úr, ki ezt észrevette, megkérdezi a tótot:

— Hát annyira szereti maga a gyermekeket?

— Nagyon! — feleli a tót.

— De miért? — hangzik az újabb kérdés.

— Mert ők török össze a zablakocsát — feleli a tót.

(Beküldte egy dalárdista Mattyról.)

„Külön legeltetés tilos.”

A kisbíró kibömböly, hogy a külön legeltetés tilos, bárki fia legyen az. Az egyik falubeli more a fület se mozdítja, hanem tovább is legelteti a két gebéjét a legelőn, de most nem úgy, mint máskor, hanem alaposan összeköti őket. Arra megy a bíró s ráförmed:

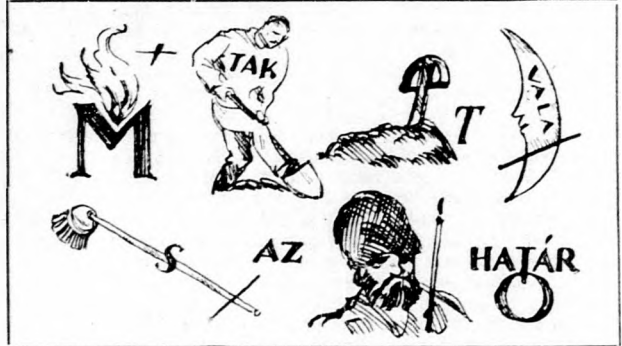
— Nem hallottad, hogy a külön legeltetés tilos?

— De igen, instállom, de amint tetszik látni, alaposan összekötöttem őket.

(Beküldte ifjú Éva Béla Szabadszentkirályról.)

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Nyaka Lajos Vásároszentgárról.)

2. Betűrejtvény.

Iza Túr Sajó
Zagyva Aranyos

A kezdőbetűk egy nagy folyó nevéét adják.

(Beküldte ifjú Nemes József Bihar-nagybajomról.)

3. Betűrejtvény.

Tö bbsz emtő
bbe tl át

(Beküldte ifjú Farkas József Szabadszentkirályról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 5-ik számunkban közöljük.

A múlt évi 51-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Fiume.**

2. Betűrejtvény: **Füstbe ment terv.**

3. Betűrejtvény: **Kegyetlen.**

Megfejtették: Gucsi Erzsébet, Pjéter Nándor, Papp László, Dobos Franciska, Véghegyi Mihály, Lipták Ferenc, Hangya Szöv., Szűcs János, Marosi Ferenc, Végh János, ifj. Horváth V. Miklós, Csoma Iván Péter, Lénárt György, Harrach Ottó, Pintér János, Németh Gyula, Csatári Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: **Csoma Iván Péter (Szaporcza)**, **Dobos Franciska (Kocsér)**, **Marosi Ferenc (Dombovár)**, **Hangya fogy. szöv. (Szabadszállás)**, **Szűcs János (Pereked)**.

A múlt évi 51-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

PEÉR GYULA

orvosi műszerész

Budapest, VIII., Baross-utca 21. sz.

Készít teljes felelősséggel elsőrendű sérvkötőt, haskötőt, görccsérharisnyát, málábát, támgépet, testegyenestő fűzőt. Raktáron tart orvosi műszert, egészségügyi és betegápolási gummiárut.

Becsületes kiszolgálás garantálva

HÁZASSÁGKÖZVETÍTÉS

ELBESZÉLÉS. ✦ IRTA: KOPLIK GYULA.

(7. közlemény.)

S folyt a játék: benn a bárány...

Bizony, Gábor már csaknem ott tartott, hogy elmekegi magát, mert valami keserűség fojtogatta a torkát. Arra gondolt, hogy: ez szépen elkezdődött! Ennek kidobás lesz a vége!

Most már vadul keresett utat, át akarta törni a gyengéd kezek láncát, de a kör észvesztően kezdett forogni s ő csak állt, mintha odaragasztották volna.

Végül a zenekar egy keringőt kezdett játszani. Egy spanyol táncosnő nyakon csípte az inast s máris kezdett vele forogni. A többiek pedig szétröppentek, mint a megzavart madársereg.

A spanyol leány, akit Gábor az álarc alatt nem ismert fel, szemrehányóan kérdezte:

— Hol volt olyan s... 'áig? Hetek óta nem láttuk már! Pedig megígérte, hogy a korcsolyaversenyen kinn lesz! Tudja, hogy megnyertem az első díjat?

— Hogyne, hogyne! Gratulálok, nagyságos... hogyne, hiszen ott voltam... kezét csókolom... igen beteg voltam, em lehettem... igaz... de hát... mindamellert...

— Látom, ma jókedvében van, Béla... de miért forog olyan nehezen?

— Bocsásson meg... a fejem... tetszik tudni... bocsánat... a Berenyey úr...

— Egy medve ma! Még az inasa is különben forogna!

— Az inasa? De hiszen az inasa...
— Hogy jutott eszébe, Béla, hogy az inasa uniformisában jöjjön el? Majd ha levesszük az álarcot, maga is felszolgálhat! — nevetett a leány.

Gábor kezdett észhez térni. Ezek tehát az uniformisról gondolják, hogy Berenyey Bélával üznek tréfát. De hát akkor most már jobb lesz hallgatni s valahogyan elinalni, mert ha — most már — rájönnek a botrányra, akkor neki lesz külön is — nemulass — a gazdájától.

— Hát nem találja eredetinek az ötletemet? — válaszolta kissé összeszedve a bátorságot s nagyobb lendülettel forgatva a pártját.

— Eredetinek épen nem mondhatom, inkább szokatlannak. De magánál megszokhatta már az ember az ilyen ötleteket... tudja, hogy maga már nem tetszik nekem? Mondja, miért voltam annyit? Sándor mesélte, hogy a barátai-al minden éjszakát végiglumpol... hát illik ez?

— Én? nagyságos... izé... bocsánat... hiszen folyton csak takarítok... izé...

A leány hangosan nevetett.
— Szegény urasági inas! — szólt színlelt sajnálkozással, majd újra jóízűen kacagott.

— Bocsánat... hiszen hetek óta visszavonultan élek... ó, már megjavultam s ha Sándort... ha azt az urat... hm, Sándor?

— No no, csak semmiféle lovagias ügy? Sándornak igaza volt, hiszen mindenki nyíltan beszélt róla!

— Igazán? Csodálatos! Valóban szóhoz sem tudok jutni. Pedig, higgye el, én élek a világon a legszolidabbut!

— Ó, az ártatlan! A kis báránka... A farkasok akarják őt felfalni! A végén még elhiszem, hogy otthon pólýában töltötte az időt, amíg a külvilág ráfogta, hogy lumpol!

— Hát nem tagadom! Pólýában...
A leány ismét kacagott, szívből, őszintén, ahogyan csak a bál gondfelejtő, szédítő mámorában lehet.

De ekkor valami rablólovag állt meg előttük,

lekapta tollas kalapját, hajlongott, mint a borbélyinas s a spanyol leány kecses mozdulattal mondott búcsút Bélának.

Gábor, mikor látta, hogy a leány továbbperdült, hamarosan a kijárat felé osont. Minél előbb el akart tűnni innen. Éppen elég volt a bálból s már semmire sem volt kíváncsi. Óvatosan, a fal mellett húzódva, iparkodott kikerülni a táncoló párokat s fejét is elfordította, csakhogy fel ne ismerjék.

Már csaknem a nagy üvegajtóhoz ért, amikor valaki hátulról megfogta a karját.

— Szervusz Béla! Már félórja kereslek!

Gábor összeresztet s hirtelen megfordult. Az előtte álló indián törzsfőnökben Berenyey Béla egyik legjobb barátját, Madarász Tibor bárót ismerte fel. A felismerés nem volt nehéz, mert a kis bárónak meglehetősen csúnya ismertetőjele volt, amelyet az álarc nem takart el. A száján keresztül ugyanis egy ajakvágás látszott, amelyet párbajban mintázott rá egy híres verekedő. Tibor báró titokban örült, hogy így elcsúfították, mert egy kis hírnévre tett szert s ezért a kis «hősiességért» megszerették őt. Nem volt bál, mulatság, társas összejövetel, amelyre meg ne hívták volna az «oroszlánvadászt», ahogyan becézni szokták.

Nos, az oroszlánvadász elcsípte Gábort, — nincs menekülés. Gábor rábámult — kedves barátjára — s ijedtében elfelejtette az üdvözlést viszonzni.

Tibor karját Gáboréba fűzte s megindult vele — vissza.
— Kedves öregem, igen fontos beszélni válom volna veled. Tegnap is kerestelek telefonon, de nem voltál otthon!

— En?... Ja, igen... nem volt otthon! — nyögte Gábor ijedten.

— Egyébként is érthetetlen, hogy az utóbbi időben egészen eltűntél. Hol kóborolsz? Otthon sohasem vagy található s körünkbe sem jársz?

— Kérlek, bocsáss meg... igen sokat dolgozom!

— Ne beszélj! Csak nem írsz valamilyen tudományos könyvet? Jól van na, hiszen én értelek, tudom, kedves Bélám, mi bánt, de éppen erről akarok veled beszélni. Menjünk talán be a büffébe, ott nem zavarnak annyian!

Gábor nagyon jól ismerte Madarász bárót, mert gyakran volt együtt Berenyeyvel, sűrűn járt hozzájuk, bár nem tartozott azok közé, akik gazdájával csak a lumpolás kedvéért voltak jóban. Kettőjük között igazi baráti viszony volt s a kis báró a lehetőség szerint kereste az alkalmat, hogy Berenyeyvel a komolyabb szórakozásokat kedveltesse meg. Jó fiú volt a kis oroszlánvadász s Berenyey sem akart neki soha kedve ellenére tenni.

Gábor azonban most sokkal inkább megijedt, mint az előbb, mert tudta, hogy Madarász bizonyosan rájön a csalásra. Amint egymás szemébe nézhetnek, a kis báró azonnal észreveszi, hogy Berenyey meghívójával az inasa jött el. Hogy ennek milyen következményei lesznek, azt egyelőre nem tudta felbecsülni, az mégis valószínűnek látszott, hogy Madarász kidobhatja innen. Csupán egy dolog tűnt fel most Gábor előtt kedvezőbbnek. Ha ki is dobják, a báróval talán ki tud egyezni, hogy ezt simán intézzék el s ne szégyenítse meg őt az egész társaság előtt. A büffébe úgy ment be, mintha foghúzásra készülne.

— Iszunk előbb valami frissítőt?

— Kérlek, parancsolj, igyunk valamit! — válaszolt Gábor olyan hangon, mint aki valami nagy gorombaságot mond s el van készülve a «csattanós» feleletre. S merően figyelte a bárót, vajjon felismerte-e már őt.

Madarász Tibor pezsgőt kért, koccintottak s hamarosan lehörpintették a kellemes itókat. Azután az egyik sarokban helyet foglaltak.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1925. január hó 5-én.)

Gabonavásár. Búza, 76 kilogrammos tiszavidéki 530—532.500, pestmegyei és dunántúli 527.500—530.000, tiszavidéki 540—542.500, pestmegyei és dunántúli 537.500—540.000, rozs 432.500—435.000, takarmányárpa 390—410.000, sörárpa 470—500.000, köles 260—270.000, zab 410—420.000, tengeri 260—262.500, korpá 225—230.000 korona métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 16—19.500, kivételesen 20—20.500, közepes 11—11.500, gyengébb 7—11.500, bika, jobbminőségű 14—19.000, kivételesen 19.500—20.000, közép- és gyengébb minőségű 9—13.500, tehén, jobbminőségű 13—18.000, kivételesen 18.500—19.000, közepes és gyengébb 7—12.500, kicsontozni való marha 5—7.000, növendék 8—12.500 korona kilogrammonként élesúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 22—22.500, közepes 24—24.500, nehéz 23—26.000 korona kilogrammonként élesúlyban.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi január hó 5-én. 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 72.510 K, 1 francia frank 304 K, 1 cseh korona 2192 K, 1 román lei 373 K, 1 szerb dinár 1130 K, 1 olasz lira 3072 K, 1 svájci frank 14.150 K, 1 osztrák korona 1:02 K. — Zürichben 100 magyar koronáért 0.007075 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 322.000 K, ezüst egykoronás 6300 K, ezüst forint 16.500 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**
Felelős kiadó: **Bak Imre.**

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Beszélőgepei, Cimbalomjai, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók.

Romlott hangszereket művésziessé javít

Legjobb Húrok.

Árjegyzéket ingyen küld.

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Telef.: J. 16-81.

Ócsa mellett

ötvenholdas jó homokbirtok. — Kiskunhalason kétszázholdas tanyabirtok. — Hevesmegyében negyvenholdas. — Biharban hetvenholdas. — Nógrádban háromszázholdas. kétszázhatvanholdas és kétszáz holdas. — **Gödöllői fővonalon** tizenhat hold föld két darabban, kastélyszertű úrralakkal, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel. — **Nagykátai vidéken** kétszáznegyvenholdas földminőségű homokbirtok, négyszázötvenholdas, külön gazdasági lakással, gazdasági épületekkel, tizenöt hold szőlővel, patak mellett **Felsőborsodban** kitűnő vidéken kétszázötvenholdas birtok úrralakkal, gazdasági épületekkel. — **Tolnában** százötvenholdas elsőrangú birtok és ezeken kívül az ország különböző részein több kisebb-nagyobb birtokok eladóak.

Dr. Héray Andor

«O. F. B.» engedélyével működő ingatlan-irodájánál, IX., Rákóczi-út 11., földsz. 1.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű Chaudoir és Csepel W. M. védjeggyel

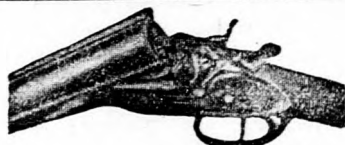

szőlőpermetezők

legolcsóbb gyári áron beszerezhetők:

SZONTÁGH PÁL rézáru-gyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.
ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — **ELAD:** elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenféle golyós, sörétes töltények, löszerek.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötd aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcseplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„**HANGYA**“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Ne csak magunk olvassuk a magyar gazdák, földművesek és kisiparosok legjobb napilapját az

UJ BARÁZDÁT és a legszebb hetilapját a VASÁRNAPOT

hanem buzdítsunk másokat is arra, hogy lapjaink olvasótáborához csatlakozzanak. Gyűjtsünk előfizetőket! Minden új előfizető egy új katonát jelent a nemzetelforgatók frontjával szemben! Lapjaink olvasótáborához csatlakozni, minden önértékes magyar ember hazafias kötelessége.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„**HANGYA**“ ruházati és díszműáruosztályánál.

Községek, gazdakörök, egyesületek részére

mozi felállítása

nagy anyagi és erkölcsi hasznot hoz. Villany nem szükséges.

Még ma kérjen részletes költségvetést

HATSCHEK FARKAS-tól
Károly-körút 26/B.

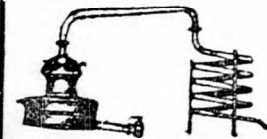
Legjobban az jár, aki a „**VASÁRNAP**“

HARRACH OTTÓ

ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyzve, a t. gazda közönség bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

Szakorvos -rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüstsalvarsan-oltás! Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Máthé András
vörösréz-árugyár
Újpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstökét-finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan a kártyáron tartok.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete a **Gazdák Biztosító Szövetkezete**
Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a

„**HANGYA**“
vidéki szövetkezeteiben szerezheti be.